

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om välfärdsområden och 2 och 17 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om välfärdsområden och lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland ändras.

Det föreslås att det till lagen om välfärdsområden fogas bestämmelser om ett förebyggande förfarande för ekonomisk styrning. Förfarandet är avsett för situationer där välfärdsområdets ekonomiska läge riskerar att äventyras på ett betydande sätt. Förhandlingsförfarandet ska vara beroende av prövning och kan inledas på basis av de nyckeltal för ekonomin som anges i lagen eller de kriterier som gäller innehållet i och genomförandet av budgeten och ekonomiplanen.

Ett förebyggande förfarande för ekonomisk styrning är välfärdsområdets och finansministeriets förhandlingsförfarande, vars syfte är att förhindra att välfärdsområdets ekonomiska läge äventyras. I samband med förfarandet kan välfärdsområdet utifrån den lägesbild som bildas vid förhandlingarna ges rekommendationer om sanering av ekonomin och tryggnad av ordnandet av tjänster. I förfarandet deltar social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet, och i rekommendationerna samordnas de olika ministeriernas synpunkter på välfärdsområdets situation. De föreslagna bestämmelserna ska också tillämpas på HUS-sammanslutningen och Helsingfors stads särredovisade uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet.

Dessutom föreslås ändringar i bestämmelserna om utvärderingsförfarande i välfärdsområdet och i vissa andra bestämmelser i lagen om välfärdsområden. Enligt propositionen kan finansministeriet inleda ett utvärderingsförfarande i välfärdsområdet, om välfärdsområdet en gång har beviljats tilläggsfinansiering enligt lagen om välfärdsområdenas finansiering. Det föreslås vissa tillägg till utvärderingsgruppens uppgifter och till rapporteringen om genomförandet av välfärdsområdets åtgärder.

Syftet med de föreslagna lagarna är att främja en hållbar ekonomisk förvaltning i välfärdsområdet genom att identifiera en betydande risk för ekonomin och de åtgärder som ska vidtas för att förebygga den i ett så tidigt skede som möjligt. För att målet ska nås effektivt ska också uppföljningen av välfärdsområdets beslut genom den föreslagna lagen. De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

1.

Lag

om ändring av lagen om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområden (611/2021) 15 § 1 mom., 22 § 2 mom. 8 och 12 punkten, 119 § 1 mom., 122 § 3 mom. och 5 mom. och 123 § 1 mom. 4 punkten, samt fogas till lagen en ny 13 b § som följer:

13 b §

Förebyggande förfarande för ekonomisk styrning

Ett förebyggande förfarande för ekonomisk styrning är välfärdsområdets och finansministeriets förhandlingsförfarande, vars syfte är att förhindra att välfärdsområdets ekonomiska läge äventyras. Finansministeriet kan inleda ett förhandlingsförfarande med välfärdsområdet, om

1) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i koncernresultaträkningen, beräknat i välfärdsområdets bokslut enligt 123 § 2 mom., är under 100 procent eller koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag mindre än 1,

2) det är uppenbart att de åtgärder som hänför sig till ändringar i verksamheten och ekonomin och som välfärdsområdet förutsätts vidta i ett beslut enligt 15 § 3 mom. i denna lag eller 26 § 1 mom. i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) eller i ett förfarande enligt 122 § i denna lag inte kommer att bli genomförda och välfärdsområdet inte har fattat beslut om kompensande åtgärder,

3) det i budgeten och ekonomiplanen inte anges sådana specificerade åtgärder eller grunder som förutsätts för att ekonomiplanen ska vara i balans eller underskottet i ekonomiplanen täckas, eller om budgeten och ekonomiplanen inte överensstämmer med 115 §, eller

4) välfärdsområdets ekonomiska utveckling är väsentligt svagare än vad som bedöms i budgeten eller om den inte kan bedömas utifrån de presenterade eller rapporterade uppgifterna.

Social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet deltar i förhandlingsförfarandet.

Över förhandlingsförfarandet utarbetas under ledning av finansministeriet ett dokument där det antecknas vilka ärenden som behandlats i förfarandet och vad man kommit fram till vid förhandlingarna samt de åtgärdsrekommendationer för sanering av ekonomin och tryggnad av ordnandet av tjänster som getts välfärdsområdet och uppföljningen av genomförandet av dem samt rapporteringstidtabellen. Dokumentet offentliggörs i det allmänna datanätet.

Bestämmelser om tillämpningen av lagen på HUS-sammanslutningen och Helsingfors stad finns i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland. I förhandlingarna med HUS-sammanslutningen deltar även Nylands välfärdsområden och Helsingfors stad.

15 §

Välfärdsområdets fullmakt att uppta lån

Statsrådet ska årligen på förslag av finansministeriet fastställa beloppet av välfärdsområdets fullmakt för varje räkenskapsperiod för välfärdsområdet att uppta långfristiga lån. Välfärdsområdet får uppta lån till det belopp som fastställs i beslutet för att finansiera investeringar i enlighet med den investeringsplan som avses i 16 §. Fullmakten att uppta lån ska också täcka sådana avtal som motsvarar investeringar. Statsrådets tidigare beslut om fullmaktsbeloppet tas i beaktande i beloppet av fullmakten att uppta lån. Statsrådets beslut grundar sig på den i 12 § avsedda planen för de offentliga finanserna samt på beloppet i den i 2 mom. avsedda fullmakten för välfärdsområdet att uppta lån. Om balansen i de offentliga finanserna, statsfinanserna eller välfärdsområdets finanser försvagas avsevärt och exceptionellt, kan välfärdsområdets fullmakt att uppta lån fastställas till ett mindre belopp än vad som anges i 2 mom.

22 §

Välfärdsområdesfullmäktiges uppgifter

Välfärdsområdet har ett välfärdsområdesfullmäktige som ansvarar för välfärdsområdets verksamhet och ekonomi samt utövar välfärdsområdets beslutanderätt.

Välfärdsområdesfullmäktige fattar beslut om

8) de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,

12) valet av revisor för välfärdsområdet,

119 §

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen ska det ingå en redogörelse för hur de mål för verksamheten och ekonomin som uppställts av välfärdsområdesfullmäktige har nåtts i välfärdsområdet och välfärdsområdeskoncernen. I verksamhetsberättelsen ska också ges uppgifter om sådana väsentliga omständigheter förknippade med välfärdsområdets och koncernens ekonomi som inte framgår av välfärdsområdets eller koncernens resultat- eller balansräkning eller finansieringsanalys. Sådana omständigheter är åtminstone en uppskattning av de mest betydande riskerna och osäkerhetsfaktorerna, den sannolika kommande utvecklingen samt uppgifter om hur den interna kontrollen, internrevisionen och riskhanteringen är ordnad och om de centrala slutsatserna.

122 §

Utvärderingsförfarande i välfärdsområden

Utvärderingsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Utvärderingsgruppen ska dessutom behandla en framställning om inledande

av ändring av välfärdsområden som avses i 2 kap. 6 § i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap. Välfärdsområdesfullmäktige ska behandla utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet sitt beslut om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att välfärdsområdesfullmäktiges beslut om åtgärder genomförs. Åtgärder rapporteras kvartalsvis i samband med delårsrapporterna och bokslutet samt vid de förhandlingar som avses i 13 a §. Verksamhetsberättelsen ska innehålla en redogörelse för hur åtgärder har genomförts och om de har varit tillräckliga under räkenskapsperioden.

Utifrån utvärderingsgruppens åtgärdsförslag och välfärdsområdesfullmäktiges beslut beslutar finansministeriet om tillsättande av en i 8 § i lagen om indelningen i välfärdsområden och landskap avsedd utredare för att utreda en ändring av välfärdsområdet. Ett avgörande om behovet av en utredning om områdesindelningen kan också fattas utan att ett nytt utvärderingsförfarande inleds, om åtgärder inte har genomförts och förutsättningarna enligt 123 § 1 mom. uppfylls.

123 §

Ekonomiska omständigheter under vilka ett utvärderingsförfarande kan inledas

Finansministeriet kan inleda ett utvärderingsförfarande i välfärdsområdet, om

4) välfärdsområdet har fått en i 15 § 3 mom. avsedd fullmakt att uppta lån eller beviljats tilläggsfinansiering enligt 11 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021).

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 2 och 17 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021) 2 § 4 och 5 mom. och 17 § 2 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde och tillämpningen av olika lagar

HUS-sammanslutningen är en sådan välfärdssammanslutning som avses i 58 § i lagen om välfärdsområden och på HUS-sammanslutningen tillämpas det som i 8 kap. i lagen om välfärdsområden föreskrivs om välfärdssammanslutningar, om inte något annat föreskrivs i denna lag. På HUS-sammanslutningen tillämpas också vad som föreskrivs i 13 a och 13 b, 15–21 och 33 § i den lagen.

När HUS-sammanslutningen ordnar hälso- och sjukvård med stöd av denna lag ska på den dessutom tillämpas det som i 4, 5, 8–20, 22–27, 29, 30, 32 och 34–39 §, 6 och 7 kap. samt 56, 56 a, 57, 59 och 61 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs om välfärdsområden. På HUS-sammanslutningen tillämpas dessutom vad som annanstans i lag föreskrivs om ordnande av hälso- och sjukvård.

17 §

Bestämmelser i lagen om välfärdsområden och kommunallagen som ska tillämpas på Helsingfors stad

När Helsingfors stad ordnar uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet ska bestämmelserna i lagen om välfärdsområden tillämpas i fråga om vad som i den lagens 7 § föreskrivs om organiseringsansvar, i 9 § om produktion av tjänster, i 10 § om uppfyllande av produktionsansvaret och tillsynen över det, i 11 § om uppföljning, styrning och laglighetsövervakning av välfärdsområdena, i 12 § om välfärdsområdesekonomin som en del av planen för de offentliga finanserna, i 12 a § om riksomfattande mål för välfärdsområdenas uppgifter, i 13 § om välfärdsområdesdelegationen, i 13 a § om förhandlingar med välfärdsområdena, i 13 b § om förebyggande förfarande för ekonomisk styrning, i 16 § om investeringsplan, i 21 § om det nationella kompetenscentret för lokal- och fastighetsförvaltning, i 8 kap. om samarbete mellan välfärdsområden, i 9 kap. om välfärdsområdets affärsverk, i 120 § om uppföljning av välfärdsområdets verksamhet, ekonomi och tjänsteproduktion samt produktion av information och i 16 kap. om begäran om omprövning och ändringssökande samt i 150 § om beredskap för störningssituationer och undantagsförhållanden. I övrigt tillämpas bestämmelserna i kommunallagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen

Paralleltexter